

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV

Reus. Divendres 29 de Desembre de 1895

Num. 3152

PUNTS DE SUSCRIPCIO

En la Administració d'aquest diari i en les principals
libreries d'aquesta ciutat i de fora.
En Barcelona, litografia Mallofri, carrer Junquera, 6.

No's retornen los originals encara que no's publicuin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORNOS)

PREUS DE SUSCRIPCIO

En Espanya, un meser suscriuen en 100 pesetas per
a províncies trimestre. Extraor y Ultramar, 150.
Anuells, 1000 convencionals. Terci, l'any s'op sit up
a 1000.

La que paga mes
contribució de la pro-
vincia.

Farmacia Serra

12 ANYS

XAROP SERRA

es lo millor remey pera combatre per crò-
nica y rebelde que sia tota classe de.....

VINYAS AMERICANAS

MARCIAL OMBRAS

PROPIETARI AGRICULTOR

FIGUERAS (Girona)

150.000 peus de 5. à 10 anys que produheixen anyalment:
DEU MILIONS D' ESTACAS DOS MILIONS DE BARBATS

No compreu res sens visitar los meus criaderos
que son los més antics e importants d'Espanya.

◆◆◆◆◆ PREUS REDUITS ◆◆◆◆◆

Secció doctrinal

N' hi ha tants!

No ns sorpen la notícia, perque tenim la convicció, donat lo sistema de farsa y trampa endavant de nosaltres Gobrns, lo de Silvela al frente, de que hi ha tants gazpos com lo denunciat recentment, en los pressupostos, que fora tasca llarguissima lo anarlos enumerant.

Veritat que l' denunciad es grós, donchs se tracta de que s'ha descubert en lo pressupost de Guerra un suplement del crèdit de més d'un millo de pàssetas de creus pensionadas. Pera que no s'adverteixi que constan anyalment á las classes tributaries sis milions de pàssetas, l' import total s'ha repartit entre variis capitols del pressupost. Es dir, s'ha tractat de sorprendre la bona fidel del Congrés y de la nació, amagant en lo possible lo gran gasto pressupostat pera creus pensionadas.

Com se descobreix una falta de «despilfarro», una acció condamnable, hi ha que anar buscant en los recons dels pressupostos las xifras que denuncian derrotxe y desorganisiació. Labor molesta pera los investigadors del Parlament, mortificant pera l' minstre de la Guerra y pera l' Gobern, y pregó ruidós d' arts hábils y d' astucias deplorables pera que vagi prospeuant l' egoisme sobre l' interès públic.

Es útil aquesta labor: pero d' utilitat molt relativa. Ara l' egazapo se descobreix en lo pressupost de la Guerra; shir en lo de Marins: un dia en Foment; altre en Hisenda. Se remedia un detall durant un any, y subsisteixen mil permenors censurables. Se evidencia un defecte, y quedan amagadas cent corruptelas. Lo resultat de la pesquissa es escàs, y no correspon realment á la fatiga que s'ha patit pera lograrho.

Hi ha que fer algo que correspongi en un tot als esforços dels factors y á la justicia y respectabilitat del demandant que es lo país.

Notas regionalistas al extranger

ALSACIA-LORENA

Desde primer de l' any vinent serà aplicat als naturals d' aqueixas regions lo còdich civil alemany. En virtut d' aqueixa imposició del centralisme imperant, tots los francesos establerts en aquelles províncies que foren de França haurán de «disfressar» llurs noms convertintlos en alemanys. Lo qual, á més d' irritant é injust, resultarà supinament ridicol, y ha donet ja lloch á Strasbourg á escenes co-

micas en las quals lo poble ha tingut occasió de burlarse de la burocracia centralista y dels executors de las disposicions. Si be això distreu y fa riure als bobos de carrer, causa verdadera estorsió y perjudicis, especialment als comerciants é industrials establerts en lo país, que son d' origen frances. Las Cambres de Comers han gestionat en contra d' aquest nou estat de cosas, mes per are sense resultat.

Pobres de nosaltres lo dia que l' govern de Madrid se n' adoni que perjudica á la unitat la diferència radical de la ortografia dels noms catalans ab la dels castellans; perque allavoras ni 'ls Puigs, ni 'ls Xirinachs, ni 'ls Xivixells, ni 'ls Xinxolas y altres podrán escriure llurs apellidos en forma catalana, sino que deurán dirse: Cerritos, Cirinaquez, Ciutadella, Cinzolez, y aixís per l' estil. No hi ha res més temptador que l' mal exemple entre certas gents; y á Espanya, sobretot, lo desitj d' imitar lo dolent del extranger es tan poderós, que res tindria d' estrany si algun dia la «Gaceta de Madrid» nos dongués la «agradable» sorpresa de convertirnos en... lo que no som, ni ganas de serho. Què tindria de nou que això succeixi? No seria la primera vegada que una cosa semblant ha passat en aquest país. O sino, recordis aquell precepcie de la «Constitució política de la Monarquia Espanola promulgada en Cádiz á 19 de Marzo de 1812», —coneguda per la «Pepa» entre la gent d' aquell temps, malgrat lo tractament de «Alteza» ab que s' adornà l' primer Còdich unitarista y uniformista espanyol.—Deya aixis son art. 6: «El amor de la patria es una de las principales obligaciones de todos los españoles, y asimismo el ser justos y benéficos;» com hauria pogut dir que devien esser blancks ó roigs.

Mes, ja està derogat això.

IRLANDA

Coincidint ab la tremenda pallissa que l' s simpàtichs boers acaban de donar á sir Redvers-Buller, en demostració de l' «acert» que tingué Chamberlain en buscar rahons á un poble tan mascle com lo del Transvaal, la Universitat protestant, episcopal anglo-saxona de Dublin acordá honrar, ab lo títol de Doctor honoris causa, al ex-perdulari ministre de las Colonias ingles, en premi de sa política d' ussurpació. Castenir en compte, en descarrach dels irlandeses, que la tal Universitat resti que veure ab lo poble d' Irlanda. Es una imposició lo «Trinity College» del aborrible govern britanic, qui «assegura á sos professors y ajudants lo monopoli de confortables prebendas, y no representa absolutament pera res la

opinió pública irlandesa,» com diu un diari estranger. Aquesta aclaració es del tot pertinent en les presents circumstàncies pera que no sembli fictici y sense ressò en totes las classes socials irlandeses lo moviment popular de protesta contra'l govern britanic y de simpatia en vers lo transvaal.

Advertencies d' aquesta mena deurian ferlas molt sovint també los catalanistes, sempre y quan parlant de las cosas de nostra terra personalitats y periódichs que tampoc representan absolutament pera res la opinió pública de Catalunya. Això no s' farà las confusions que tot sovint havém de dreire, ni s' donarán á la mala fórmula pera combatre nostres ideals.

Aném seguit, «Com per tot arreu, los unitaristas inglesos, després d' haver festejat al heroe del dia, lo «doctor» (I) Chamberlain, prossegueuren sa inoblitable insultant de paraula y d' obra al poble irlandés en sa propia casa. Los irlandeses sofriren ab pacientia que á Dublin, sa capital, s' honrés per l' element anglès al «vencedor del oncle Paus». També deguéren sofrir que los estudiantes inglesos, protegits per la policia, portant una bandera inglesa, assaltessin la casa de la vila, després d' haver enfusat las portes. Una vegada dins del edifici perpetraren los inglesos, segons un diari, tota mena de depredacions, s'emportaren la bandera de la ciutat de Dublin, de que no feren mil bous, y maltractaren als guardes que estaven de servy en la Casa comunal. La actitud dels irlandeses fou correctissima, despreciant aqueixos brutals desfogaments dels dignes admiradores d' en Chamberlain, lo doctor honoris causa de las derrotas de la gran (I) Bretanya.

Per tot arreu son iguals aqueixos unitaristes.

FINLANDIA

L' útase que priva á aqueixa nacionalitat de la autonomia política de que disfrutava, está produint sos naturals efectes. Son molts los finlandeses que, no avenintse ab lo nou estat de cesas imperant en son país, emigran, y l' moviment d' expatriació es tan considerable que, segons la «Gazette de Lausanne», comença a preocupar seriament al govern imperial. Més de quinze mil finlandeses se proposan la vineta primavera estableixre al Canadá. Sembla que l' govern canadiá està disposat, sino á subvençionar ab metàlic als immigrants d' aquell Estat, al menos á facilitarlos totas las ventatjas equivalents baix la forma de grans concessions de terres.

Al mateix temps se proposan los finlandeses demanar al govern del Canadá las garantias necessàries pera que se'ls hi respectin las costums y la llengua nacionals, constituint en lo possible una «patria nova», ja que de la propia los ne treu lo despotisme de la unificació cecarista y las exigencias estúpidas de la burocracia centralista del imperiu.

PELEGRI CASADES Y GRAMATXES.

Una profecia del sige XV

Fallejant la desapareguda revista madrilena «Pro Patria», va cribarme especialment l' atenció un article publicat en lo número correspondent al Juliol de 1894, titulat «El assassinato del presidente de la Republica Francesa profetizado por el astrólogo Nostradamus, en el sige XVI», en que s'adona compte de certos datus comunicats á la esmentida revista literaria pel redactor de «L'Aliolia», Lou Spunjader, que vol dir: El que s'acusa, y qui atent á la celebritat d' aquell profeta de l' Aliolia, que s'adona que el sige XVI es el sige dels emperadors, les dinasties i successos l' sebi èsser

Secció oficial**Registre civil**

A del dia 27 de Desembre de 1899.

Naixements

Maria Riba Gabarró, de Gabriel y Maria. Aleix Saludes Sans, de Miquel y Teresa.

Matrimonio

Cap.

Defuncions

Francisca Señas Vall, 55 anys Creu Vermella 24.

—Teresa Fortuny Sugranyes, 72 anys S. Gayetá 3.

Paula Forment Massot, 41 anys, Montserrat 43.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Sant Tomás.

CULTS RELIGIOSOS**Parroquia de Sant Francesc**

Avuy se comensa al Triduo que pera pender part en la Peregrinació Espiritual dels «Sants Llochs» ha manat lo Sant Pare Lleó XIII, celebrantse una Missa cantada ab exposició de S. D. M. à las nou del matí de tres dies consecutius á aquesta funció s' invita als que desitjin assistir á tan piados acte al que està vinculada una indulgència plenaria.

Sant de demà.—Sant Ramire.

Secció comercial**J. Marsans Rof**

Representant en fies: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26. (Teléfono núm. 21)

Cotisiació á Barcelona á las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	69'50	Aduanas	98'75
Exterior		Norts	50'45
Amortisables		Fransas	46'
Cubas 1896	77'75	Orenses	12'50
Cubas 1890	65'62	Obs. 6 0 0 Fransa	92'25
Filipinas	81'87	Id. 6 0 0	47'
Exterior Paris	65'85	Id. 3 0 0	>
GIROS		32'35	
Paris	27'70	Londres	

Ordres de Bolsa pera Barcelona Madrid y París.

Compra y venda al comptat de tota classe de valors.

—Descompte de cupons.—Compra de monedes d' or y

bitllets de tots los païssos.—Gires sobre Barcelona y

Madrid.

Bolsí de Reus**CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27**

Cotisiació á Barcelona á las 4 de la tarde del dia de ahir.

Interior	69'51	Cubas del 86	77'85
Orenses		Cubas del 90	65'75
S. Juan		Aduanas	98'75
Norts	50'40	Ob. 5 0 0 Almansa	95'37
Fransas	46'	Id. 3 0 0 Fransa	46'17
Filipinas	81'75		
PARIS		32'35	
Exterior	65'80	Madrid	
GIROS		32'35	
Paris	27'70	Londres	

Se reben órdres pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables d' Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedes d' or o de tots los païssos.

Cambis corrents

en lo dia d'ahir donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors de Comers de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

Ops. Diner. Paper.

Londres 90 dias fetxa. 31'08

> 8 dias vista 32'22

> vista 32'22

Paris 90 dias fetxa 27'20

Paris vista 27'50

Marsella 90 dias fetxa

Hamburg

VALORS LOCALES DINER PAPER OPER.

ACCIONS Ptas. Ptas.

Gas Reusense. 625

Industrial Farinera 625

Banch de Reus de Descomptes y Prestams

Manufacturera de Algodón 110

Companyia Reusense de Trans-

vias 150

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 27

De Génova y esc. en 6 hores a. italiá Unione de 229 ts., ab efectes, consig net à D. Enrich Terré.

De Port Vendres en 3 dies peil, francés Anna, de

67 ts., ab bocoyys buyts als Srs. Violet freres, consig net à D. Anton Mariné.

De Málaga y esc. en 7 dias v Grao, de 1.010 tonelades, ab efectes, consig net à don Anton Más.

Despatxadas Pera Port Vendres, gol. Jovén Pepita, ab vi.

Anunci particular**PERDUA**

Là persona que hagi trobat un botó d' orella ab una pedra sola se servirà retornarlo á aquesta Impremta abont se li gratificerà.

SE NECESSITAN CUSIDORAS pera la confecció de CAMISAS en la camiseria **EL SPORT**. Carrer Llovera, 15.—Reus.**PERA LLOGAR**

BOTIGA Y PIS ab signa y gars y grans oups pera oli en lo carrer de Llovera número 18.

Donarà rahó don Esteve Rosselló, fuster. Arrabal alt de Jesús, núm. 24.

LLET PURA DE VACA
VACAS SU SSAS
Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Riser núm. 4.

Diversions públiques**Teatro Fortuny**

COMPANYIA D' ÓPERA SARSUELA Y CÓMICA baixa la direcció del mestre director y concertador

Don Pau Gorgé Funció per avuy.—8.ª d' abono de la 4.ª sèrie.—Se posarà en escena la sarsuela en tres actes denominada «El Rey que rabió».

Entrada á localitat 3 rals.—Id. al paraís 2.

A les nou en punt.

Telégramas

Madrid 28.

En lo Consell de ministres celebrat ahir en la Presidència s' acordà nombrar al general Delgado, actualment quefe del quartò militar de la reyna, pera substituir al general Despujol en la Capitanía general de Catalunya.

De manera que molts generals que creyan elcanar equest destí han quedat completament burlats.

Sembla que l' govern fins á última hora no pensà en lo nombrament d' en Delgado; pero degut, segons s' assegura, á certas rencillas entauilladas entre dos generals que s' disputaven la Capitanía general de Ca-

talunya, lo president del Consell, d' acord ab lo ministre de la Guerra, decidió deixar sense l' destí als dos pretendents.

A última hora s' ha parlat de que l' general Despujol substituirà al general Delgado en lo mando del quartò militar de la reyna.

—Demà s' publicarà lo decret pera posar en vigor la reforma àranzelaria que ha de comensar á regir des de primer de Janer.

—En la estació de Casatejada un tren aixafà ahir á un noi de nou anys deixantlo mort al acte.

—Lo senyor Dato, parlant de la unificació d' horas, ha dit que á Espanya trigarà un any en implantar-se, comensant á regir desde primer de Janer de 1901.

—Lo «Diario Oficial del Ministerio de la Guerra» publica los següents decrets:

Concedint dos mesos de llicència a Marsella al primer tenent de Sant Quintí, D. Manuel Corrons Gutierrez.

Destinat á Barcelona al segon tenient de carabiners D. Ramon Blasco Guerris.

—Comunican de Lisboa que en un nou exàmen mèdic s' ha comprobat que l' soldat Ventura patia la peste bubònica.

Tota la companyia á que perteneixé l' referit soldat ha sigut enviada al Llatzaret.

—De Valencia telegrafian que demà s' reunirà la Junta sindical dels gremis pera elegir los representants que deuen assistir á la Assamblea de València.

—Se diu que l' nombrament del general Delgado pera capità general de Catalunya, essent quefe del quartò militar del rey, es una demostració de la grandissima importància que concedeix lo govern á Catalunya.

Telegrafian de Londres que ahir circulà l' rumor de que la columna que mana lo general Gataque havia sostingut un sério combat ab los boers.

S' afegeix que las tropas britàniques foren completement derrotades y que l' mateix Gataque havia caigut presoner junt ab son Estat Major.

En lo ministeri de la Guerra asseguran que aquella noticia careix del tot de fundament.

—Comunican de Berlin que en los arsenals alemanys s' está travallent activament en la construcció de barcos de guerra. S' agrega que próximament sortirà una escuadra, composta de set barcos, en direcció al Africa Austral.

—Lo govern francès ha enviat un oficial del exèrcit pera que segueixi las operacions militars al costat dels boers.

Campament de Chieveley.—Los inglesos bombardejaren lo dia 26 lo campament dels boers, los quals han aumentat sus trinxeres.

Modder-River.—Los colons del Griqualand s' han unit als boers. Aquells han aixecat lo siti de Kuruman y s' reuneixen a Maggersfontein.

—Lo coronel anglès Warren ha regressat á la ciutat del Cabo després d' estudiar lo campament atrinxerat dels boers del Aar.

Imp. de C. Ferrande.—Plaça de la Constitució.

PASTILLAS :: FONT
Cloro-Boro-Sodicas á la Cocaína y al Menthol

Son lo millor remey en las laringitis catarrals en general, amigdalitis y faringo-laringitis, tant exudatives com ulcerosa y granulosa; los faringes, ronquera, afonia y en general en las inflamaciones de la gola, etc.

Dipòsit general. Farmacia de A. SERRA.—REUS.

De venta en totes las bonas farmacials y principals droguerias.

¡AGRICULTORS!

No us deieu enganyar ab caborias; lo barato sempre resulta car, y l' que us vengui GUANO

he y molt barato, penseu que això no pot ser.

Per això cridém decididament la vostra atenció, puig ab anuncis pomposos y oferintvos bariato us enganyan.

Per fer GUANO se'n ha de ser molt coneixedor, y d' això n' hi han pochs.

La millor garantia del GUANO marca «Aguila» es elaborat á Moncada, y 'ls treballadors que fan son tan agricultors com vosaltres; ell's podrán dirvos si s' hi fa cap barreja que no sigui de llei; y las materias que s' emplean se gastan tal com venen del extranger.

Ab això, molta prevenció; y si voleu informar-vos, podeu dirigirvos á n' els mateixos que fan y ademés als representants de la casa, que us darán preus y condicions.

¡¡Lo barato es car!!

Dipòsit á Reus: Tomás Piñol, Plaça de la Constitució, Drogueria, (Casa Codar)

